

Hautm PFFchu Amiffs.

54. gadagahjums.

Nr. 33.

Trefchdeenā, 13. (25.) August.

1875.

Nedalteera adrese: Pastor Sakranowicz. Luttringen pr. Grauenburg. Kurland. — Ekspedīzija Beinhorn f. (Neyher) grabmatu bōhdē Jelgawā.

Nahditajš: No eelschsemehm. No ahrsemehm. Obtra semkohju lohpū israh-dishana. Lubds Deewu un strahda. Valeja wehstule kruftehwam. Tibilda. Studinashanas.

No eelschsemehm.

Katrām war reiž mīsetees un pamahzīschānu newar par launu nēmt, bet kad kahds ar drohſchu muti eet pee oħtra ſtru mīfeschānōhs mēkleht un pats pee tam nobrauz greiži, tad ta leeta ir gandrihs ehrmota. Tā muhſu zeen, jaunam darba beedrom „Baltijas Semkohpim“ nūpat iſgahjis. Sawā 14. Nr. winsch par ſcho laiku lohpū fehrgahm runadams grib fa-wus lafitajus pamahziht 1) to lohpū mehri, ko ari fauz par leesas fehrgu jeb Siberijas lohpū mehri un kas wiſadeem lohpeem mehds peemestees, iſſchikt no 2) ta gohwslōhpū mehra (Rinderpest, Löferdürre), kas gohwslōhpem ween mehds uſkriſt un kahds gohds Deewam wehl muhſu puſē nau peere-dehts. Schahda pamahzīschāna war it laba buht preekfch wiſeem, kas to wehl nesin. Bet kapebz Baltij. Semkohpis ar ſcho fauwu pamahzīschānu plījahs ihyafchi wiſu muhſu Latv. awiſhu ſinotajam, kas 30. Nr. bij paſinojis, ka lohpū mehris (leesas ſlimiba) ari Jelgawās puſē pee daschadeem lohpeem rāhdijusees, kapebz grib pahrmest, it ka muhſu ſinas dweis wehl nesinatu pats to gudribu, kas Baltij. Semkohpi atrohdama, to pateesi ne-iſprohtam. Muhſu ſinotajš jau no gohwslōhpū mehra runojis, kahda ſchē ne-eſoht, bet no lohpumehra. Bohps! jau nau gohwslōhpēs ween. Waj tad Balt. Semk. nesin, ka pa wiſu muhſu ſemiti tee laudis to lohpū fehrgu, kas tagad ſchur tur rāhdahs, fauz par lohpū mehri? Un waj tad tas wahrds nau pareiſi leetahts, kad runa no kaites, kas wiſadeem lohpeem peekriht? Lai neweena dwehfelite us paſaules ne-atgaditoħs, kas to kaiti tuhdal ne-nokohp, muhſu ſinotajš bij peelizis wehl blačam klaht, „leesas ſlimiba“. Bet tomeht weens ir atgadijees, kas nau ſapratis, prohti Baltijas Semkohpis. Un nahdamis pret muhſu ſinu karoht wiſch ſahk to kaiti „Löferdürre, Rinderpest“ pats ſaukaht par lohpū mehri, kur tatkhu waijadsetu ſazibt „gohwslōhpū mehris“. Tā tad winam paſcham wahrdi jukuſchi. Kad nu Balt. Semkohpis no mums bij peeprafijis, loi fauwu mīfeschānōhs tuhdal pahrlabojam, bet ta mīfeschānōhs nau wiſ pee mums, bet Baltij. Semkohpi, tad atwehlam tagad winam paſcham, „ka wiſch fauwu mīfeschānōhs nahkoſchā nummurā pahrlabotu, loi ta nedabuhu eefaktootees.“

No Jelgawās puſes. Schinis deenās atkal pahris žil-weiķu nelaimigi kluwuschi: Meschamuischas Sanderu Sedus mahjas kalpeem 19. Juli f. g. ar rudsu wesumeem mahja pah-

brauzoht weens no wineem no ſawa wesuma us zeeta zela no-frihtoht uſkritis teefham ar galwu akminim wiſu un tā us weetas ari bijis pagalam; nakti no 28. us 29. Juli us Riga-Ölaines dſelsszela fleedehm pee 30. waktneeka buhdinas atrada kahda telegraſa strahdneeka breeſnigi ſafpeestu un ſa-dragatu ſihi; tumſchā nakti strahdneeks laikam buhs kahdā wiſe ſakluwiſ apakſch fleedehm un tur ſawu dſihwibu tā paſaudējīs.

Augsta waldiba eeſehrojoht, ka katrā gadā zaur to, zi-tadi gan deesgan jauku eeradumu: baſnizas un mahju weetas pa waſar ſwehſkeem un zitahm kahdahm gobda deeninhahm ar behrſu meijahm iſpuſchlojoht pa wiſu plāchju walſti milijo-neem jauni no kahjas nozirki kohzini tāhdā wiſe aiseet pohtā un zaur ko meschi tohp paplizinati un noſkaufi, ir nu tagad iſlaidusi jaunu pauehli, kur tādu jauno kohzini no ſchkeede-ſchanu zeeti noleeds, atlāudama preekſch iſmeijoschanas nēmtiſt ween puks un ſeelaſo kohku ſariņus, waj paſarites.

Wehl augsta waldiba ari zeefchi noleeguſi wiſas ſchah-das tāhdas maſakas loterijas ſpehles, to ſtarpa ari tāhſ us eelahm un tīgus platschōs tā nosauktahs: panoramas, for-tunas, iſtahdites un dauds zitas tāhdas, kuras tiſt ween us tām iſeet, laudihm naudu iſ kulehm wiſinaht ahrā. —

No Jelgawās puſes 1. August. Par to us Ölaines dſelsszela fabraukto telegraſes strahdneku tagad waram ſkai-drakas ſinas paſneegt. — Tas zela waktneeks minetā puſ-nakti ſinā ſinamā weetā us wakti ſtahwedams reds attahlehm prahwu pulzinu strahdneku iſ krohgus us mahjahm no-eijoht; pehz puſtundinas wehl pahris peedſehrufchu strahdneku at-naħkuſchi, kas pa nakti us ſchkeenehm lauſuſchees eet, ko wakt-neeks ſinamā nau attahwiſ, jo katrā azumirkli bijuſi wago-nu rinda jaſagaida. Bet peedſehrufchais strahdneeks neganti preti atblaħwees, ka ſchis pats gan labaki ſinoht waj eet, waj ne-eet, jo ſchis jau ilgaki neka waktneeks deenestā ſtahwoht, un ſkaidraki wiſas malas pahri ſinoht un tadeht ſchim eſoht pilna rekte par dambi pahri eet. Nu abi peedſehrufchee tehwini ar waru uſlihduschi zela dabim un waktneekam — kas ratu rindu zeefchi uſpaſe — nemanoſcham peedſehrufchee pa ſchkeenehm palihduſchi gabalinu tahlaku — bet nu ari wagonu rinda klaht — drihs atkal garam un probjam. Nu waktneeks pehz ar ſawu wehja lukturi gabalinu apluhkojees erauga nu to paſchu darba wiħru, kam nebij atħaġwiſ pa ſchkeenehm eet: — us ſchkeenehm fadragatu: puſgalwas norauta, rumpis plakani ſafpeests, weena kahja un abi roħkas kahdus 100 ſohlus at-tahlus aifweeſtas; waktneeks nu wehl gabalinu tahlak pa-gahjis luħkoht, waj wehl kahds fadragahts — tē erauga ari ta fabraukta oħtri dſehrūma beedri gareniſki ſchkeenu ſtarpa

gulam un faldi krahzam; waktneeks krahzeju peezehlis un ta abi divi sawu fabraukto beedri pawilkuschi nomali, kur ohtrā deenā lihki atweda us Jelgawu lihku greefhanas sahlē.

A. H.—n.

No Kandawas puses Juli mehnescha beigās. „Leetus, leetus, kad Deews jel dohtu kahdu labu debesi leetus“, ta lautai pee mums ikdeenas luhdsahs un schehlojash. Bet fa nau, ta nau leetus. Woram gan fazicht, ka fcho wasaru gan drihs bes leetus esam pawadijuschi. Bahri reisas gan leetus bijis, bet nekad nau labibai un stahdeem pee faknes lehrees. Tagad puhsch jau ilgaku laiku rihta seemelis, wifus leetus mahkonis no mums aisdishdams. Ganibas un plawas no leela karstuma un faufuma it bruhnus nodeguishas. Lohpineem truhkst sahles, truhkst ari laba uhdene preeskis noderschanahs. Stahsta, ka Dundagas leelos meschöös daschi breschi un stirnas esohit nosprahguschi atraisti. Kahdi 4 zilwei Talsu apgalbā esohit no pahlleku leela faules karstuma flimi valikuschi. Seemā un pawafari to ween daudsinaja, ka buhschoht leetaina wasara, wezi laudis spreeda: tadehk ka seemā tik aplam dauds sneega bijis, tad ari wasara buhschoht dauds leetus. Bet ari fchē redsam, ka Deewa dohmas nau muhsu dohmas un wina zeli nau muhsu zeli. — Rudsi muhsu apgalbā wairak flifti neka labi. Us Talsu pusi dauds weetās isarti un ar wasareju apsehti. Seemas kweeschi jeb yuhri pee mums pawifam knapi. No leela seemas sneega un jehlas apalkis semes bij tee dauds weetās pawifam ispuwuschi. Daudsi isaruskhi un ar wasaras kweescheem jeb meescheem apsehuschi, bet leelais faufums ta nobahgejis, ka ari no scheem mai preeka. No wasarejas ari nekas labs nau teizams. Smilts semē un styrā mahlā ausas un meeshi it ihfi, wahrynas it sikkas ka muischinas. Tapat no lineem nau nekas labs gaidams. Usnabza spradschi — tee melnee spihdoshee kuhaini — un wifus stahdinus no-ehda. Sirni it wifur labi isdewuschees, bet pahkstes it brihnum pilnas ar tahrycem. Ahboltinsch ir pee mums schogad wairak neka pehri, seena ir dascham wairak, dascham atkal masok. Leijas weetās bij sahles faknes jehlā seemā stipri issutuschas. Seena laiks bij lohti isdewigs. Ko weenā deenā plahwa, to wareja jau ohtrā mahjās west. Auglu kohki rahdahs schogad jo pilni buht. Bet ari schohs leelais faufums bahge. Dascheem kohleem lapas nowihst, ziteem atkal friht leeliskam ahboli semē. Zilwei un lohpi muhsu apgalbā schim brihscham gan weseli, bet dsirdedami no tahs leefas fehrgas us Jelgawas un Dundagas pusi, esam diktī eebaiditi.

7. Juli noslihka Abawā yeldehdams Sabiles kurpneeka Walda weenigais dehls. Kahdā skohlā bij 4 skohlas behrni aissahjuschi us dihki peldeht, kur uhdens wineem tik libds padusebm bijis. Weens no scheem, labs yeldetajs — pagahjis apalkis uhdene. Tee ziti redsedami, ka tik drihs nenahk augschā, fahkuschi mckleht un atraduschi to dibinā gulam — bijis pagalam. Dohma, ka buhs kramppi pefitufchees un ta tad nebuhs wairs spehjies no uhdene augschā tapt. 28. Juni nospehra sibins Dsiru Pulku faimneekam riju. Chla bij uguns beedribā apdrohshinata. Tai paschā deenā ari Kandawneekos Kalinu faimneekam rija nosvera. Juni mehnescha beigās nodedsa Matkules Jehtschu faimneekam istaba, kalpu flehtis un stalli. Uguns laikam no skurstenā zehlujees.

Zehres Bez-Jahnu faimneeka tehwam seena wesmu see noht, sirgs fabijes un fahzis street. No wesma durtenifki semē krihdams lakkā vīhflas ta fatreezis, ka pehz kahdahm deenahm nomiris.

Wihtina muischis Preedaishu mahjās iszehlahs 13. Juli f. g. pulksten 6. pehz pusdeenas ugunegrehks un aprija 5 ehkās un wifus eedfihwotaju mantu. Uguns gadjees papreeskhu ekhsch schagaru tschupas fehtswidū un azumirkli wifas ehkās aissahbdams, tahs par pelnu tschupu pahrwehrtis. Wehnau warehts peenahkt, no kam uguns schagards gadjees. Zaur to leelu faufumu un tapehz, ka ta leelaka dala no mahju laudihm nau mahjās bijuschi, nau warejuschi it neko isglahbt. Bits nekas nau atlizis, fa tik tas, kas katram ir mugurā bijis. Wifa skahde ir apspreesta us 3779 rubtu 81 kap. f.

Leel-Gseres pagastā ir tagad nedekas laikā 3 jaunekli zaur masgashanahs fawu ahtru nahwi atraduschi. —

W. L.

No Tukuma puses. 29. Juli f. g. nodega Schlohenbeku Nihmaru faimneekam Kanbergim rija un pee tam ir ari laba teesa labibas sadegusi, uguns warbuht gan buhē zaur neuspafeschahs pee riju krahfnu kurinashanas iszehlees.

Wasaras karstuma un mai leetus dehk ir pee mums deem-schehl daschöös pagastös labiba wahja; rudsi pee iskulshanas dohd masak ahrā kā pehrñā gadā. Dahrja auglu, ka ahboli, bumbeeru un ohgu ari nau wifai dauds. Tukuma pilsehthā scharslaku slimiba isplehtufoes, kas lihds schim dauds masus behrnus nonahwejusi un wehl arweenu plohsahs. Us semehm atkal daschās weetās ir lohpi ar mehri apsirguschi. Augstahm teefahm ir pateiziba jasaka par to, ka us tam zeeti rub-pejabs, lai slimiba ahtri nospeesta teek un tahlaki ne-ispleh-sahs. No schihs slimibas runajoht japeemin par vrecksh-schimi wifem schis behdigs notikums. O. pagastā R. faimneekam bija gohws ar Siberijas lohpu mehri (leefas fehrgu) faslimusi un ne-ilgi pehz tam pohstā aissahja. Saimneeks gan labi sinadams, ka slimiba ir lipiga, pats gohwei ahdu wilddams slimibu ce-elpojis un no tam tuhDAL faslimis. Nu tika gan pee daktera palihdsiba melleta, bet — par wehlu. Tagad winsch jau dufs wehsā semes klehpiti.

Fr. Chr. Jak.—

No Nowgorodas mums raksta ta: Pee mums bij no pat wasarshwehtheem leels faufums. Ar wasareju stahw gan knapi, ar feenu wideji, ar rudseem bagatigi. Virmo leetu sagaidijahm 13. Juli, tas nahza no seemela puses un ar leelu krušu, ta ka daudseem laukus skahdeja. Nu arween wehl pastahw faufums. 8. un 9. Juli bij pee mums breefmiga meschu degschana, ta ka pusdeenas laikā aif duhmeem tik knapi faules spihdumu wareja maniht. Zilwei un lohpi ar gruhtu dwashochanu ween spehja atpuhstees. Pee chlakm un laukeem gan skahde nenotika, bet pee seena lohti dauds. Uguns gan buhs iszehlees no kauschu yashu neprahibas. J. D.

No Pehterburgas. Tahs finas, kas no wifahm pushehm ministerijai pefuhititas par schi gada plahwumu skan kohpā sanemtas ta: Seena plahwums ir 22 gubernās labs fauzams, 8 widejs un 18 gub. wahjsch. Seemas labiba ir 19 gubernās puslihds laba, 9 wideja un 8 ihsti behdiga. Ar wasareju stahw dauds fliftaki: 20 gubernās ir flifta, 10 wideja un 16 ta puslihds. Ihypachhi wifahm deenwidus pushehm ir gruhts gads. Kuršā, Karkowā, Poltarā, Podolijā pa dalai ari Tschernigowā ir lohti wahjsch gads, ap Katrino-slau un Rischinewu jabihstahs gads.

No Pehterburgas. Leelstene krohna mantineeze ar faueem augsteem behrneem 28. Juli ir ar damskugi nobrauktu us Dahu semi zeemā.

Maslawâ atkal tai weenâ Juni mehnesi ir 44 ugunsgrëhki bijuschi.

No Semipilatinskas raksta, ka tur Kirgisu apgabalā schi bahrga seema un wehlais pawasaris esht leelu pulku lohpy patehrejis. Lihds 1. Mai tur aishgahjuschi pohstā 14,000 sirgi, 3000 gohwəlohypi, 56,000 aitas un wehl dauds kamebsi.

Leetaina wasara. Pa leelo puši Kreewu semes fuhsahs par faſumū, bet no Simbirſkas gubernas dſird zitadu balsu; tur fuhsahs, ka par daudſ leetus eſoht bijis. Pawafars tur wehlu fahzees un bijis aukſis; drihi tad fahzees leetainaſ gaſſ, kas wehl lihds ſchim brihscham turahs. Pa wiſu waſaru tur nau 20 deenās bes leetus bijuschaſ. 27. Juni li-kaſahs leetus mitejees un laudis fahla feenu plaut. No 8. Juli lihſt atkal katru deenu, trihs deenās leetus bij til warens, ka ſures upē uhdens par aſi kahpis; pluhdi neſſ feenu, malku un ehku gabalus prohjam. Pee ſlapja gada labiba ir ſtipri auguſti, rudsu falmi ir no $6\frac{1}{2}$ pehdas gari, ausas pahri par 4 pehdas. Labiba wehlak tohp gatawa un plaufchana ſhogad nahk mehneſi wehlak. Strahdneku algas ir lohti augſtas; weetahm par plahweju malkaja $1\frac{1}{2}$ rubliu par deenu.

Pee ta leela uguns grehka, ar ko Morschanskas pilsehts
aisgahja, ir wainiga weena saldata seewa, kas kaut ari ne
tihfchu, bet tomehr ar leelu ne-usmanibu bij ar uguni dsihwo-
jusi. Seewa bij tagad teeju preekschâ un dabuhn 1 mehnest
zeetumâ fehdeht.

Kreewu kugneezibas paweizinataju beedriba ir mums
fawu sinu rakstu pеesuhtijusi, kurā apraksta fawu darboscha-
nohs no 25. September 1873. g. līhds 1. Janvar 1875. gada.
Beedribai tagad ir 858 beedri, no kureem 194 dīshwo Vlaškawā.
Beedriba wišpirms us to ruhpejahs, ka kugineeku skohlas fchur
un tur tohp zellas, bet winas darboschanahs eet wehl us
dauds gitahm leetahm, kas fihmejahs us kugoschanu un kugi-
neeku labklahfchanu. Beedribas eenahfschanas bij 5039 rbt.
(14 beedri maksā ikgadus pa 100 rbt.). Izdohfschanas bij
4511 rubt.

Kaukasijsā stahw wehl arweenu labi leels kara spēhls.
Rehkina pee 3700 wirsneku un 122 tuhfs. saldatu. Kaut
gan Kaukasijsā pati sen jau pilnā meerā, tad tomehr tāhs roh-
beschās tur wehl nau deesgan nostiprinatas un zeemīnds wehl
ir deesgan nemeerigu tautu, tā ka tura par waijadfigu, kara
spēku tureht pee rohkas.

Reichtumswerte.

Ahrsemēs tagad bij ihſti klusſ laiks; ta weeniga leeta, kas wehl dauds mas laudihm galwas pazila, ir tas dumpis Turkös. To wiſi ſin it labi, ka Turkös ſen jau ruhgſt un ka wiſi tee masee zeeminu waldineeki gaida uſ to brihdi, kur wa- retu latrſ preekſch ſew leelakas teefibas eegahdatees un iſde- wigi brihschi uſ tam ir, kad Sultanom raises deenās. Ta nu tagad ori wiſwairak klauſahs un luhko uſ to, ko Montenegro, Serbijs u. z. dara. Bet ſinams ſchee ari klufu un iſmanigi strahda. Serbijas firſts Milans bij ſchinis deenās nobrauzis uſ Austriju. Wihnes awiſes fahla galwas ſadurt un ſtudee- reht, waj gan Serbijas firſts nebuhschoht abrauzis ar Au- strijas keifaru aprunatees un tad drohſchaki zeltees pret Sul- tanu un firſtees uſ nemeerneelu puſi. Ohtrā deenā atkal ſino- ja, ka Serbijas firſts ne-efoht wiſ tahlās dorishanās abrauzis, bet efoht preti iſbrauzis ſawai mahtei, kas no Parifes nahk. Deenu wehlak atkal ſinoja, ka Serbijas firſts efoht ar kallu ſaflimis un abrauzis pee Wihnes dakttereem. Un wiſ-

jaunakahs finas istahda, ka Serbijas firstam ir sawa ihpa-
scha kaite bijusi, kas to us Wihni atweda. Winsch ir abrau-
zis un faderijis par bruhti weenu Ungaru firsta freileni. No
Montenegrofcheem eshoht gan kahds tubkstots ari peebeedroju-
schees pec dumpineekeem un Turki newar wis tik lehti ar teem
galà tilt, jo tee dñishwo va falneem, kur newar ar leelu ar-
miju peetikt klah; diwus labi leelus Turku pulkus dumpi-
neeki nupat atkal stipti sakabwusch.

Berlines leelais dakteris (operateers) Langenbek, kas preefsch kahveem 13 gadeem ari us Jelgawu bij atwehstihts (par scho weenu brauzeenu tam aismalkaja barons v. R. 3000 rublu) pee weena gruhti flima funga, ir nupat atkal weenu apbrihnojamu ahrstes darbu isdarijis. Kahdam 60 gadu wezam fungam bij dwaschas rihkse ta breefmiga kaite wehsis peemetees. Langenbebs 2 stundas tureja flimo ar meega sahlehm meegā un isgreesa rihkles galu (Rehkopf) un wižu to apkahrtumu lihds paschai mehles faknei; pee tam bij 8 leelas asins dībīslas ja-aifseen. Un ko dohmaject, wezais ir tagad dībīws un spirgts un kahro ehst, kā wesels, tik finams ta ta nelaime, ka nespehj pats aifriht dibinā, bet wiſi tee ehdeeni, supas, veens u. z. tohp ar weenu truhbinu eelaisti wehderā. Dībīwoht wīnsch tapebz war wehsl dauds qadus.

Uf Parises geografiskas konferenzes ir 18 medali Kree-
wu semes inscheneeu un profesoru lantahrtehm un darbeem
peesprecti.

Dahau flavenais rakstneeks, skaists pafaku sazeretajs Ansis Anderfens ir 70 gadu wezumā 4. August kahdā salumu muishā netablu no Kopenhagenas miris. Winsch bij nabaga kuryneeka dehls, kas eefahkumā bij skrohdeļa amata nodohts un zaur gruhteem jaunibas gadeem gahja, tamehr pēc dīskakas mahzibas un gaismas zelēs eetika. Drihs ari sahka plaukt tāhs gara dohwanas, ar ko Deewē to bij apdohwinajis un 23 gadus wezs buhdams winsch fawu pirmo rakstu laudis laida. Wina rakstu krāhjums ir lohti leels; preksēj 3 gadeem tika wiſi wina raksti wahzu walodā kohpā isdohti un pildija 50 beesas grahmatas. Wina jaukahs, mihligohs pafazinās ir walodu walodās pahrtulkotas un behrni lihgsmojahs gar wina katram behrnam atwehrteem wahrdeem un firmgalwji atjaunojahs nokohpdamī tais jaukōs behrnibas dahrīnās. Līķi us duſu pawadoht, pats Lehniuſch un Krohna prinziſ un wiſi walsts leelmani gahja sahrlam pakal lihds us kapeem; Lehniene un prinzeſe bij suhtijus has skaistus lohsberu krohnus, ko us sahru list.

Tas dumpis Turkos eet wehl arweenu us preefschu. Kaut gan Turku waldishana leelahs, ka ar scho fausinu ozumirkli waroht galâ kluht, tad tomehr lihds schim tas nebuht negrib isdohtees. Bosnijas gubernators ir jau weenu un ohtru reis us Konstantinopoli sinn laidis, lai tam suhta wairak kara spehka, jo wiss wina spehks nau wairak kâ 4 lihds 5 tuhfst. saldatu un ar teem nespehj nelo pret dumpineelu pulkeem eesahkt, bet lihds schim wehl tam nau nekas suhtihts. Sinams, ja no zitahm pusehm Herzegowneeshi nedabutu palibgus, tad teem drihs buhtu ja-issahl, bet ta ta leeta, ka wineem vallusu nahk laidis klahrt un peewed kara materialuzik waijaga. Zitas leelwalstis askal fahk Turkam eet us kaku, lai dumpi drihs isbeidoht, jo zitadi tas waroht tahlak aisdedsinahnt un ziteem buhfschoht pulka janahk. Tur tad Turkam ir dñibwa nelaim.

S

Öhtra semkohpyju lohpu israhdischana

Dohbelē 29., 30. un 31. August 1875, isgahdata zaur Dohbelēs semkohyibas
beedribu.

Programs: 1. Pee israhdischanas toby peenemti: Wiss mabju lohpi, tā
sirgi, kumeli, gohwslobri, teki, gubkas, attas, putni (bet sħee til buhrōs).

2. Wifseem israhdamem lohpeem tiks wezajā pili, apfegħta ruhmē bes maf-
fas weela eeraħda.

3. Israhdamee lohpi ir wiśweħkal libds **20.** August pee beedribas kafera,
aptekerha Brenner funga waj zaur raltru waj ar wahdhem japeemde; pee tam
wajjaga uſdobi; a) iſtahditaj u wahru, kabru un d'sħiġoli; b) iſtahdamo
lohvu flaitli un flaidras finas par winu wezumu, waſflu, waj paſħu audfinati
jeb ne u. t. pr.

4. Var lohpu apkohpschanu un usturu iſtahditajeem paſħeem jaqabda un
tapeħħi tħad teem apkohpsjejjem ir-anwleħbihs bes maf-fas eż-żejt. Illdens tħik iſtah-
des rubmē reewiex, ausas un feens bubs par nofrefeu mafsu dabużjami. Span-
nus prekkx d'sirvinasħanas fatram kohpejja waſjaga paſħam libds nemt.

5. Peemeldeej lohpi ir 28. August deena iſtahdes plażi peħz iſtahdes fo-
mitojas eeraħdischanas ja-eeruhme un teem tuu javalek libds 31. Augustam pul-
sten 8. waħra.

6. Kä goħda maf-fas tħik iſdaliġas: **Birmahs goħda maf-fas:** 17
fuđraba medaki ar wiċċem veederigeem diplomeem, staro sħibu bubs 7 no do-
mejn ministerijas, fatra 10 libdi 25 rubli wedribba. **Öħras goħda maf-
fas:** 25 bronksa medaki. **Trefshabs goħda maf-fas:** Ustisħanas ratisti.

7. Ja iſtahditaj għid farid lohvu debt vahrdiħxħanas dohi us iſkohps-
chanu, tad tam ne-eenemħas naudas 2 prozentos janonħas.

8. Art semkohyibas riħlus un maħshees war iſtahdiħt, bet prekkx teem
nou nafabda goħda maf-fas nolitħas; ja sħilas leetax għid pahro f-
ħanu, tad tam janoteek ar to paſħu nomal fu kä pee lohpeem (§ 7).

Luhds Deewu un strahda.

Uniwersitetes pilfeħta H. prekkx kahdeem tschedek desmit
gadeem studeereja Juris Klingeris. Winsch bij us mahzibahm
tas dedsigħakais is wiċċem, kas ar winu reise studeereja, mah-
zijahs ne-apnizis un negħha żitu pulsos. Ja atlika laik,
tad iſgħażja postaigatees jaunka dabà jeb apmekleja sapulzes,
fur war ko derigu mahzitees. Wina beedreem tas nepatika.
Tee wina eefakkumā daudskahrt ważza, kapeħž tħa nophule-
jotees, us ko Juris atbildeja: „Katrex dara peħz fawas pati-
ħanas, es peħz fawas, juħs atkal peħz fawas!“ Juris tapa
goħdaħħas no wiċċem, kas winu paſina, ari no fawwem bee-
dreem, tħa tħalli winu weħla kawfaw meérā laida. Tikkai
wina paſħa labakais draugs, Konstantins Brause, nelikħas
meérā għixx għidha kahda kā teħws var-
behru, ir-mans weeniga is-atspaids. Mans teħws ne-atsħażja
mirdams nelħdu mantibu; atlikas tiko peetika parahdus aix-
maħsa. Es paliku bahreens bes teħwa un maħtes; maħte
jau bija agrak nomiřu. Mans aix-bildnis zereja, kā bagata
tante, atraitne F., mani peenems pee fewim, bet nekk! Kä-
mehr teħws d'sħiwoja, ta likħas mani miħloħt, bet peħz teħwa
nahwes negribeja no manim ne d'sirdeht. Żiti radi ari man
nepeñehha; fatram biż-żawa aix-bildinash. Mans aix-
bildnis għiex, kā ġie cem u amata; bet kā lai es to kaunu iſ-
zeesħu, flawena tiefnexha deħħi par bursħu valik. Paſħa
ħ-xbi behdu laik fuħti ja Deewi kā sawu engeli manu
miħlu onkuli. Winam peeder leela muixxa, kas lohti taħtu
atrobdaħ. Meħs bijahm winu paċċam aismirfuši; bet
winsħi d'sirdeht dabuji, kā teħws miris, bij tuħlit abrau-
żiex us zilwekeem, bet tħik Deewam u tħażżejt, kas muħs war is-
glahbt is-behdahm un mums palihdsejt.“

„Labi,“ Juris atbildeja, „ħad tħik sinkahrigej es, tad es tew
ari nu iſtahstiħu un fahka tħa stahsiħt: „Tu fini, kā es no
onkula teeku miħleħts, bet nesini wi, kā żi tħalli pret man iſ-
rahdijs chees. Onkuls, kas par man għadha kā teħws var-
behru, ir-mans weeniga is-atspaids. Mans teħws ne-atsħażja
mirdams nelħdu mantibu; atlikas tiko peetika parahdus aix-
maħsa. Es paliku bahreens bes teħwa un maħtes; maħte
jau bija agrak nomiřu. Mans aix-bildnis zereja, kā bagata
tante, atraitne F., mani peenems pee fewim, bet nekk! Kä-
mehr teħws d'sħiwoja, ta likħas mani miħloħt, bet peħz teħwa
nahwes negribeja no manim ne d'sirdeht. Żiti radi ari man
nepeñehha; fatram biż-żawa aix-bildinash. Mans aix-
bildnis għiex, kā ġie cem u amata; bet kā lai es to kaunu iſ-
zeesħu, flawena tiefnexha deħħi par bursħu valik. Paſħa
ħ-xbi behdu laik fuħti ja Deewi kā sawu engeli manu
miħlu onkuli. Winam peeder leela muixxa, kas lohti taħtu
atrobdaħ. Meħs bijahm winu paċċam aismirfuši; bet
winsħi d'sirdeht dabuji, kā teħws miris, bij tuħlit abrau-
żiex us zilwekeem, bet tħik Deewam u tħażżejt, kas muħs war is-
glahbt is-behdahm un mums palihdsejt.“

Konstantins fatwehra fawa drauga roħku un fozija: „Es
tagad tewi weħl wairak zeenju tawas labas fids peħz.

Zilweks dohma, Deewi dura. Maš nedelu peħz sħiħs
farunashħanahs dabu ja Juris weħstuli ar to behdu finu, kā
winna onkuls miris. Juris nefpehja weħstuli iſlaħiħ; ta tam
iſkrija is-roħħam un winsħi fahka gauschi raudaħt az-żiżi ar
roħħam apfegħdams. Konstantins, kas tai briħdi pee wina
bija, iſbiżżees jautaja, kas winna notiżi. Juris pañnedsa
tam weħstuli; Konstantins lasiġa un wina tħa flaneja:

„Għodha kungħi!

Lohti behdigħa weħstis man Jums jaſuha. Deewam ir-
patiżi, Juħsu onkuli no sħiħs paſaules pee Sewim faust.
Iſgħażu ja nakti winna ppepeschi v-eftitsehs kahda flimiba
un tas driħiħ peħz tam nomiris, tħa k-wina ahħra nahwe wi-
ħsus iſtrauzeja. Öħtrā riħta es dewoħs tuħlit us nelaika mui-
ħschu, għibbedams wiċċu pahrluħkoħt un wiċċus wina papħrabu
iſmekleħt, waj ne-aħra fu testamenti, kur winsħi Juħs buħtu
par fawu manteneku eezeħħlis; jo winsħi man weħl ihxi fa-
zija, kā tas-efoħt wina nodobms un kā wiċċi jau efoħt ga-
tawas; bet wiċċa mekleħħana bija weltinga! Nekħħada testamente
ne-aħradħas. Es zeru, kā Jums paſħeem buħs prekkx sħiħs
leetas kahħiħas norakħiħ no onkula, ja nau, tad ir-
ħadi, jo nelaika klahħaqiħi rads, F. L., tad posilku par wina
manteneku. Schiex biż-abrau-żi beid samu laik, onkuli ap-
mekleħt un tħawwa weħl ir-tagħid onkula muixħħa un iſleekħas
kā ihsexa muixħħas iħpa-ħsħnejks. Nelaik is-ġon man wiċċu
isteizza, kā Juħs buħschoħt wina manteneħħi un kā wiċċa oħtri
radħnejks, F. L., til man-ħo kahħiħas norakħiħ; klahħaqiħi rads
tħalli kā ħalli kien norakħiħ; klahħaqiħi rads tħalli kien norakħiħ;

A. teesas sekreteeris M.

Konstantins iſlaħiħ fozija: „No tawħħim leelħam beh-
ħadha war nolemt, kā tew nau neħħħada norakħiħ no fawa
onkula.“

„Kas par norakħiħ?“ Juris briħn Damees jautaja.

„Waj tad tu nema ne-iſlaħi sekreteera weħstuli? Sekreteeris,
kā leekħas, labi zilweks buħdams, tew paſiño, kā ja ne-
ħadha norakħiħ no tħalli onkula, kura winsħi tewi
par fawu manteneku buħtu rezeħħlis, tu newari dohmaħt par
wina manteneku tapt.“

„To es nema ne-eewehroju pahrnemits no leelħam behħadha
par fawu labdaritaj. Ja testamente nau dabuta, tad ta
gan radifex. Onkuls weħl wiċċu reis pee manim buħdams
teiż, kā efoħt mani par fawu manteneku norakħiħ. Kä es
tuħlit gar tħadħħim neekha leelħam loi doħmaju?“

„Lahs nau behru speħħes,“ Konstantins atbildeja. „Waj
tu paſiħi kien or F. L., no kā sekreteeris rakħiħ?“

„Paſiħi gan. Onkuls wiċċu reis ee redsext. Kas
tad ar wiċċu ir?“ Juris jautaja.

Bet waj tad tu nema ne-ċi to weħstuli iſlaħiħ? F. L.
tevi għid phee malas gruħiħ un patiħ par manteneku tapt.“

Juris weħl-reis weħstuli iſlaħiħ, eeskati ja Deewi Konstantinam,
kā onkuls nau warejjs F. L. eeredsext, tapeħżejj kā wiċċi
par agrak labdarisħħanu bijiż-żon ħalli nepateizigħi un behħadha
ween darriji.“

„Teesha peħz tam neprasa. Ja testamentes nau, manto
klahħaqiħi rads nelaika mantu,“ Konstantins fozija.

„Gan jau aħra fu testamenti; aix-żejj leelħam behħadha es
nema gar mantu nedohmajt,“ Juris fozija. „Kauj man-

druszin apmeerinatees. Atnahz rihtā, tad gribam ščo leetu tahlak pahrrunaht."

Ohtrā deenā Konstantins atnahza un atrada Juri lohti nobehdajuščohs, bet tomeht meerigu. Juris eefahla walodu: „Man nu jagahda, ka waru fawu maissi pelniht un us preeskhu nahkt. Us studeerefchanu wairs newaru dohmaht, jo tas bīschkis naudas, kas wehl ir, buhs drihs pagalam un tad? Es mu wifū pahrdohmajis un jabuht meerā ar to, ko Deewa suhta. Deewa zeli nau muhsu zeli; Deewa dohmas nau muhsu dohmas.“

Konstantins isbrihnejahs to dsirdoht un fazija: „Tu tatschu nebuhſi tik negudris, ka bes nekahdas pakal mekleščanas fawa onkula leelu mantibu zitam atdohſi? Apdohma, ka ta it lohti leela mantiba!“

„Onkula nodohms warbuht pahrmainijees; zitadi winsch buhtu testamenti norakſtijis,“ Juris atbildeja.

„To tu newari no fawa laba onkula dohmaht. Ko winsch kahdreib bij apnehmee, to ari isdarija. Waj tik war J. k. ustizeht? Kas fin, waj winsch nau testamenti usgabjis un to iſnihzinajis, ka waretu pats par mantineeku tapt,“ Konstantins runaja.

„Ustizeht winam gan newar, jo winsch nau itin gohdigš; tapehz ari onkuls wixu newareja eeredeht,“ Juris atbildeja; „bet kas winu drihſt tamdeht apsuhsdcht, jo peerahdischanu truhſt?“

„Es dohmaju, ka peerahdischanu deesgan,“ Konstantins atbildeja. Taws onkuls ir daudseem teizis, ka tewi par fawu manteneeku eezeblis. J. k. turklaht to nakti, kad winsch mira, bija muischā un wareja pehz onkulu nahwes dariht, ka patika.

„Ja tas ari ta buhtu, ko tas man tatschu palihds? Juris atbildeja.

„Tew waijag aibraukt ar sekreteeri aprunates un fawa onkula muischu apskatih. Waj nesini, fur wina ſwarigakee papihri ſtahw?“

„Sinu gan, wina melnajā rakstamā galdu. Winsch dīshws buhdams man daudsreis teiza us galdu rahdidams: „Pehz manas nahwes tu galdu labi ismekle; winā tu atradija papihru, kas preeskhu tewim buhs no leelas wehrtibas,“ Juris atbildeja.

„Reds! Ščo galdu tew waijag us wiſadu wiſi ſawās rohkās dabuht; jo dauds galdu ir paſlepenas ſchuhplahdes, kuras newar lehti atraſt,“ Konstantins fazija.

„Neruna tahdus neekus, Konstantin, tas man nenahk uemos prahā. Ja tur buhtu kas preeskhu manim eelſchā bijis, tad jau tas buhs ſen iſnihzinahs.“

„Labi,“ Konstantins fazija. „Rihtā tu gribi braukt. Ja tew patihlaš, tad es lihds braukſchu.“

„Labprah, mihiſais Konstantin.“

Abi draugi aibrauzta, ka norunahs, deenu pehz tam pee sekreteera. Schis winus mihiſi uſuehma un eefahla tuhlit walodu pehz laipnas apſweizinaſchanas: „Es dohmaju, Klinger k., ka Juhs man ſchinis deenās apmekleſet. Schi darifhana ir preeskhu Jums lohti ſwariga; es zeru, ka atradihs kahdus rakſtus, kas ſcho leetu iſſlaidrohs. Ja netohp tahti rakſti atraſti, tad mehs newaram Jums neka palihdscht. Lihds ſchim wehl nau onkula testamente atraſta, un kas war leezinah, ka ta mas bijiſi jau norakſtita. Waj nesineet, fur winsch wareja to buht paglabajis?“

„Zitur nekur, ka melnajā galdu,“ Juris atbildeja.

„Ta ari es dohmaju, un tamdeht ari to lohti uſmanigi iſmekleju, bet nekahdu norakſtu ne-atradu.“

„Warbuht tapehz ne, ka wifū, kas no kahdas wehrtibas preeskhu Jura, bij eepreeksch iſnihzinahs,“ Konstantins eefahla runah.

„War gan buht, bet kas to war finaht,“ sekreteeris atbildeja. „Ja tas ta buhtu, tad zits neweens nau wainigs, ka J. Es pee wina neko nenomaniju, kas buhtu us kahdu apwainoschanu rāhdijis, turpretim, kad es pehz testamente mekleju, winsch bij lohti iſbiſees un kad neka ne-uſgahju, winsch palika atkal preezigs, ka pappreeskhu. Es turu winu par newainigu. Warbuht Juhs onkuls tika no nahwes pahreſteigts, pirms tas buhtu warejis testamenti norakſtigt. Mehs newaram Jums neko palihdscht; paneſeet wifū ar pageetibū.“

„Lai buhtu, es tomeht wehl gribetu melno galdu pats iſmekleht. Waj newaretu pee galdu peetapt?“

„Kad jums tik patihk,“ sekreteeris atbildeja. „Galdina atſlehdſinas ſtahw pee manim. Riht mehs aifeſsim us muichu.“ —

Ta tas notika. Ohtrā rihtā wiſi trihs aifdewahs us muichu. J. winus lohti mihiſi uſuehma. Juris tuhlit iſmekleja melno galdu, wifas ſchuhplahdes un papihrus iſſkatidamees, bet neka ne-atrada. Kad winsch bij pabeidsis mekleht, peeſohlija winam J. kahdu peemiru no onkula, ko tas pats wehlaħs. Juris wehlejahs melno galdu, ko winsch ari daibuja. Sekreteera mahjā nonahkuſchi Juris wehlejahs iſmekleja melno galdu, dohmadams, waj nau tam kahda paſlepenna ſchuhplahde, bet wifū welti.

„Wifas zeribas ir iſpohtitas; nu tik jadohma, ka war us zitadu wiſi us ſawahm kahjahn tik. Es gan nesini, ka to eefahſt?“

„Tatschu tu nedohmaſi iſ ſloħlaſ iſeet?“ Konstantins ſtruhzees jautaja.

„Zits nekas ne-atliks; us palihdsi ſhu wairs newaru zereht!“ Juris atbildeja.

„Neruna ta,“ Konstantins apfauza. „Waj tu nesini, ka es wifū ar tewim dolu, kas man ir! Tew ari wehl ziti draugi, kas palihdscht. Mahzibu tew waijag zauri west.“

„Un pehz tam, kad newar weetu dabuht, ko tad darihs? Ne, tas ne-eet; waijag raudſiht drihs us ſawahm kahjahn tit.“

Konstantins tapa noſkumis un newareja neko atbildeht; wina draugam bij taſniba; bet drihs tee behdu mahkoni no wina veeres nosuda un winsch fazija us Juri: „Palez par ſemkohpi. Es rakſtischi ſawam tehwam, pee wina tu wareſi ſemkohpibu iſmahzitees. Winam peeder, ka tu ſini, leela Lee-pumiſcha. Ja es tikai pahri wahrdus rakſtischi, winsch tewi ar preeku uſuems. Ka tew tas patihk?“

Juris drusku apdohmajees fazija: „Pateizohs, ſemkohpiba ir ari brangs amats. Rakſti ſawam tehwam, redſeſim, ko winsch atbildehts. — Kad tee oſkal bij J. viſehtā, Konstantins rakſtija ſawam tehwam un dabuja ſchahdu atbildu: „Lai tas jaunais fungs nahk. Gribam redſeht, waj warehs ſemkohpis buht.“

Muiſcha ihpachnecks un wirēmuſchungs Brause.“

Juris bij tuhlit gataws. Sawas leetas eedewa ſuhrmanim, lai us Lee-pumiſcha aifwed un pats dewahs kahjahn us tureeni, fur gribēja jaunu dīſhwi eefahſt.

(Us preeskhu beiguns.)

Waleja wehstule kruschewam.

Fuja!

Behz „mihlestibas wehstnescha“ preeskhraksteem man gan peeklohtohs, Lewi pa „mihlo.“ „dahrgo“ jeb „gohdajamu“ kruschewu nosault; bet ta ka Tu pee tehwa brahla mani eczehlis neflawā, mani pa klenderi un palaidneku notaifidams un ta manu gohdu un labu flawu nopusjadams, — tad nesinu wis, kuru no augschā minetajeem gohda wahrdeem lai Lew dohdu. Drihsak man prahs nefsahs Lewi Krulos lukt nowilkt us mifchahm — ka ari wisi mani pasihstami mani gumdijs, un Lew nowehleht, lai Tu zitā pafaulē tik puji no ta nemeera baudit, kahds man tagad zaur Tawu apmeloschanu no muhsu taudihm jazeesch; bet apdohmajohs, ka Tu jau wezs wihrs, atshaju tapat. Tu jau pats ari eft deesgan behtru un telu usaudsinajis, un teem war ir bes manas wehleschanas tahda pat kesa usnahkt, ka man tagad zaur Lewi. — Nebuhtu wis dohmajis, ka Tu, tahds wezs wihrs wehl waretu tik dauds neekus famelst. At tehwa brahli, ka wisch man rafsta, Zelgawā satizes, Tu winam esohf fastahstijis breesmigas leetas no manis. Saki, kur tad es tahdas padarijis?! Waj laikam tahs turi par breesmigahm leetahm, ka es fawahm tiltds buhwetahm bruhtehm isduru azis?! Tad Tu, mihtais Fujin, gan wehl nesini, ka schinis laikds ja-uswedahs. Mahzicht Lewis negribu; bet par attaisnoschanohs raudsishu drusku isskaidroht, ka tahs fcheptes schinis leetas stahw.

Ka warbuht sinasi, biju no feschahm bruhtehm bildes istchilpis par peeminahm; bet no wiham feschahm tikai pusohtras bij tahdas, kuras wareja zereht, ka prezefchu. Eschrahm nebij ne pagluscham naudas; no tahm man waijadseja pagluscham schirtees. Bet nu man ari waijadseja winahm atshahf kahdas peeminas sihmes. Ar blehnahm es ne-eelaischohs, un kad ko dohdu, tad tam ari waijag buht par muhschigu peeminku! — tadeht isduhru winahm wiham azis. — Peekajai ari naudas paschai nau, bet kahdi radi esohf apfohlijusches schahdu truhkuma ligu faglahbt; tadeht no winas wehl newareju pagluscham schirtees un tadeht isduhru tik weenu azi. No festahs wehl labi nesinu, waj winai naudas ir jeb nau; bet ja nebuhs, tad ari dabuhs labu peeminas sihmi. — Te nu wifas tawas breesmigas leetas!

Tad deht tahs klendereschanas, kas ari laikam no Lewis tehwa brahlim eestahstita. Nemas nesinu, kur tad es ta klendereju. Waj tas jau Lew israhdahs klendereschan, kad es mahjas nestahwu?! — Tu fini, ka man ir vagasta preeskhrueka amats, un ja to zik nezik pahrsihsti, tad ari sinasi, zik pee ta ween iseeschanu un isbraukschananu. Tad wehl tahs prezibas. Tu pats man dewi padohmu, lai nabagas neprezohrt. Kur tad lai mahjas tupedams sakeru tahs bagatahs?! Muhsu „D“ reescha kruhmös tahdas ne-aug — un ir tur aiseetu weena deena un ohtra, Kamehr kahdu faguhsttu; apfaimindos ari nau, tadeht jamekke tahlumā. Kamehr tahlumā falkauschina ween, aiseet jau labs laiks, bet nu wehl waijag redsetees, eepashtees un winas pahfwehrt. To newar wis zaur ziteem isdariht; bet waijag pascham raudsift satiktees, un to ari newar panahkt mahja tupedams. — Jeb waj Tu dohma, ka man ka preeskhrueka waras ir, bruhtes pee fewis mahja pastelleht?! Ne, ne Fujin! tad Tu gan nepashisti preeskhrueka darishchanu un tadeht ari nesini, kas darishchanas un kas klenderejana!

Zagad ari nau wairs tee laiki, kur brandwihna blaßchki un noplukltu sohji padufē panehmis, war braukt us prezibahm.

Tahdus prezineekus ir pascham prastakahs ar funeem aifraiditu, newis wehl tahs bagatahs, kas fcheem laikeem fmalahm skohlahm zauri gahjuschas. Pee tahdahm newar wis kahds pascha-aufsinahs braukt prezibas; tahs pagehr feinalus schnus. Tu fini, zik mani mahte skohlā laidusi, un tehwa brahli ari faka, tas esohf lohti mas. Tadeht, kad gribu prezibas braukt un negribu pasikt faunā, man ari us tam jafataisahs, lai waru feinalus israhditees nela esmu, — un tahda fataifschahnahs pagehr dauds laika, maksa sawu grasi un mahjas tuedams to it nebuht newar. Daschas deenas ari aiseet, kur pat ar wisu gribeschanu nela newar peemahzitees. Klausees tikai, ka man wehl nesen isgahja. Reis biju apzchlis kahdu frohdsineela meitu un taisijohs pee winas braukt prezibas. Tahdas frohdsineela meitas pagehr tik tahdus brughtganus, kas proht labi biletis fist un dsehreenus noprohweht; tadeht man us schihm sinaschanahm it ihpaschi bij jasataisahs. Gahju tadeht us muhsu tuwalo krohgu, kur laba biletis un kur ari labu fiteju nekad netrukst. Satiku ari paschu siteju meisteri. Tas nu fahka mani pahrbaudiht un mahzicht. Pee pahrbau-dischanas atrada, ka man kohds (azu wahrtu mati) pa garu, un gribescha to ari tublin noraweht ihjaku. Es, multis, kahdu wahzstiki wehl nefapratu, bet dohmaju, ka nu waijag pluhktees, — tadeht lehrohs pretim. Kamehr apskatijohs, bij biletis galas pilas ar gnihdaineem un no fischanas wairis nekas, jo balles kehrabs un neriteja. Ta tad jau schi deena bij pa welti nokaweta, un kohds ari fuhrsteja labu laiku. Bet kad ar to ween peetiktu! Osirdeju, ka meisters esohf nodohmajis mani west pee teesahm, lai dabutu taisnibu: zik dauds un zik stipri drihst meisters ar mahzelki pluhkatees.

Ohtreis atkal brauzu kahdam kamparspirktu suhkurim lihds us Zelgawu mahzitees dsehreenus noprohweht. Prohwejahm wisu deenu, un wiwangir to kamparspirktu, kusch tagad muhsu pusfe lohti teek zeenihts. Jau biju labi eepratees, kad fahkahn us mahjahn braukt. Brauzohr wehl pahrdohmajahm, kusch un pee ka bij tas labakais, — te par nelaimi lohpinsch, kuru pagluscham bijahm peemirsuschi, — laikam ari kahrodams behz dsehreena un tadeht pee grahwma-lehm spedees — ko dohma — eepgahsa muhs dskajā uhdens pilnajā schofjejas grahwi. Gan nu steneahm, gan keparajamees; bet kur Tu zilwezin! Spirktus nau wis tik weegli atschirkams no uhdene un mumis wina bij laba teesa galwā. Te nu tik bij kesa! — Behz kahda brihscha peenahza par muhsu laimi kahda pusregimente saldatu; tee muhs gan ar leelahm mohkahn ispestija, bet par to ari gribesha wefelu 5 rubli. Monam makelim ir dibinā zaurums un tadeht eekschā nekas nepastahw; tadeht naudas nebij; — bet apdohmajes, ka zeta beedrim warbuht buhs, fohliju rubli. Behz ilgas teelishchanahs gan salikhahm, bet pee makfaschanas meisters atsaka, ka ir schim tik dauds ne-esohf. Nu bij kesa kesa galā. Laime wehl, ka kahds garahm brauzejs bij tik labfirdigs to rubli aismakfaht un muhs no saldatu nageem atpestiht. Pahrbrauzahm mahjas flapji ka schurkas un deena ari bij welti notehreta, jo bijahm wisu spirktu garschas atshajuschi uhdensi.

Nedsi kruschewt, ta aiseet manas deenas, un waj nu wari teikt, ka bes eemefla nestahwu mahjas, bet klenderesju pa pafauli.

Weidsoht tehwa brahli asemin, ka es ne-esohf kreetnis fainmeeks. Laikam ir to Tu winam eemefla. Bet waj wari man peerahdiht, kad kahdu reis nebuhtu fawahm eenahfschahnahm zauri tizis?!

Gausais Vibnes raugs

eeksh Kalkuhnu muisħas, pee Dinaburgas, taisihs, dabu ja Zelgawā iſſtahdē pirmo goħda mafku.

Schim raugam ir dubults speħxs; winu pebz 6 nedelu turesħanas wehl it labi war bruhkeht.

Schi rauga pahrdohschana ir man no fabrika par Zelgawu un aqabalu usdoħta.

H. Stellmacheris, zitr. Th. Walter,
Zelgawā, pastes eelā Nr. 20.

Kreewu frusas-apdrohſchinasħanas beedriħa, dibinata 1871. gadā,

apdrohſchina wiſadus lauku-rasħojumus pret kružas skahdi par leħtam un nepahr-grohsamahm premijahm.

Klahtakas finas dabujamas un apdrohſchinasħanas teek preti nemtas:

Zehfis pee J. W. Erdmann funga, Walkā pee Carl Koch funga,
Walmeere „ Th. Zoepffel funga, Zelgawā „ Viceop un beedra funga,
Alufnies pilsm. pee Wold. Strauß L. Kuldiga „ Ferd. Vesthorn funga.

Nihqā pee Daniel Minus funga.

M. H. Löwenstein

Skohlu grahmatu un rakstamu leetu pahrdohtuwe, Zelgawā, leelajā eelā Nr. 16, pee-dahwa jauna semestera esfakumā wiſas bruhkejamas skohlas grahmatas, jaunas un ari jau bruhketas, ta ari wiſus rakstisħanas un siħmetħanas materialus par wiſleħtakeem zeneem.

Bruhketas skohlas grahmatas teek turpat pirkas jeb pahrmaintas.

Superfossatu

no Packard Ipswichē (Englantē),
fas tē jau wairak fà 10 gadus par labu atraxx un
fawu labu ibpasħibu deh jau virmajja semkobju iſ-
rabidħschana 1865. gadā medaku dabu ja, pahrdohd
no lehgera

P. van Dyk,
leelajā fmilċhu eelā Nr. 1.

24. Juli f. g. ir us Ħeżavas leelzela starri Zel-
gawu un kroha Katriebes muisħu fetti melna
apkaufeta (semjeerejha) kapfels (medalljons) or-
diwahm fotografijsu pafudu. Kas to kapfeli buktu
vazebihs, teek luuħas, minn Zelgawā, salajā eelā
Nr. 22, par frejju roħku, pret

pateizibas mafku

nodoħt.

2
B. Niemana grahmatu un almin-druckatoru Lee-
paja drukata un wiſus grahmatu-boħdés dabunam:

Lafama grahmata
Kreewu un latweeschu walodā,
aygħadha no R. Uging.

Mafka plabnā wahkka eefferta - 40 kap.
Peeħħmejums: Augusta meħness tui paċċa dru-
kawha iſ-nahl Leppajjas latweeschu kalenderes. Ap-
stelleħħanas u tam teek turpat preti nemtas. Kas
500 eksemplarji nem, dabu 25 proz. un tas-wairak
eksemp. nem, 30 vroz. rekkas.

Semkohpibas masħines un lauku riħkus,

ta: arklus, eż-żejt, feħfħanu, damsa un firgu-
speħlu fuksamħas, lablabas tħarranħas un elfeu gree-
ħamħas masħines u. t. pr. if flaveneem aktar
fabrikeem — iſ-dohd no lehgera un us apstelleħħanu

P. van Dyk,
leelajā fmilċhu eelā Nr. 1.

Wiſas sawahm wezobm lauku kundhem daru f-
finnu, ta es no Jurgeem, f. g. Zelgawā, kritiwer
eelā, baron Bebra nomā Nr. 16 ekkha eħberga, u
diblu opmetees un to manim preeħsħlaik doħtu uſ-
zibu ari tagħod żera manħoħ.

Juhu weż-żu pafihslams

kunpnes ġ. Neuburg.

Skohlas behrni
war ruħni doħbu yee madamas Bołochonzow, Zel-
gawā, weż-żu eelā (Altstraße) Nr. 5.

2

is-flaveneem fabrikeem Langdahles un Prentice
Brothers Stowmarket, ar 18—20% ċoffe-
stħabuha flah, pahrdob no lehgera u galwoħħanu
par 3 rubl. 70 kap. par 6 pohbi fmagħu mafku pret
skaidru naudu

J. J. Haase,
Zelgawā, pastes eelā Nr. 1.

Pirmo sorti

wahzsemeś,

sweedru un

engli-

ſhu

Superfossatu

no

isproh-

wetabu-

ma, dabu ja un

peedahwa par

leħtu zenu

C. Hepkeris

Zelgawā.

Wiſadas fortes planku, deħlu un laftu,
par 15 kap. no fara rubuta leħtak, neħħi
liħdi schim ir-pahrdohs, peedahwa

E. J. Jakobſohns,

Zelgawā, ipes-eelā, aix Hermutha bruhša, fawā pa-
ħsha sakajā namā Nr. 4, jeb fatolu eelā Nr. 16,
sakajā boħda.

Tehni jeb jaunat meiteenes, kas scheinejes
skohlas apmekle, atrobi lajpn u tħarran ħażi
mab-tas kovħsħanu pret meħrenu mafku Zelgawā, leelajā
eelā, Strekera namā Nr. 3, sejtā, yee

Julie Jansen.

Malkas andelesweeta

Zelgawā.

Pee kretnas apdeeneħħanas un jit-
tefpeħħjams lehteem tirgeem pahrdohdu
is- sawahm saħġu - fud malahim Bol-
derajā fuksu preedes un egleś deħlu
scheit Zelgawā u ta malkasplatscha
uhdens-eelā, pretim leelajai Sinago-
gei. Us apstelleħħanu war pee ma-
nim ari dabuħt gatawus iſſtrahdatu
skohkus.

Chr. Dohse.

Us general sapulzes spreedumu no
1. Juli 1875. g. Jeħkabstas spahr-
fase malka liħdi tħallaku par eeliku-
meem:

no 1 liħdi 50 rubl. f. — 4½ proz.

51 " 100 " — 5

par wiſahm summahm pahri par 100
rubl. fudr. — 6 proz.

Direktoris: C. Schwarz.

Kaſtroris: Heyden.

Tautas biblioteka.

N. 3.

Sarkanais Bartels.

Stabs
ar weenu jaunku beldi.

Malka 25 kap.

Zelgawā,
pee J. Schablowsky, fatolu
eelā Nr. 9.

